

7/51916
62.17

T.C.
BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Sayı : 86782684 - 610 / 279
Konu : Yazılı Soru Önergesi

29.12.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
TBMM Ana Bina Bakanlıklar- ANKARA

İlgi: 01/10/2014 tarihli ve 43452547-120.00-196726 sayılı yazı.

Ankara Milletvekili Prof. Dr. Sayın Özcan YENİÇERİ'nin, "TÜBİTAK tarafından yurt dışında çalışan Türk bilim insanlarının Türkiye'de istihdam edilmelerinin sağlanması adına yürütülmekte olan çalışma ve projelere" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/51916) esas nolu yazılı soru önergesi ile ilgili cevap ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fikri IŞIK
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı (2 Sayfa)

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. ÖZCAN YENİÇERİ'NİN
7/51916 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Soru 1- 2014 Eylül ayı itibarı ile Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından araştırmacı insan gücü kaynağının nicelik ve nitelik yönünden geliştirilmesi adına yürütülmekte olan çalışma ile projeler var mıdır? Var ise bunlar hangileridir ve ne aşamada? Bu bağlamda yurt dışında çalışan Türk bilim insanlarının Türkiye’de istihdam edilmelerinin sağlanması adına gerekli şartların tespit edilerek hayata geçirilmesi için hangi çalışmalar yapılmaktadır?

Cevap 1- TÜBİTAK’ın bir görevi de ülkemizin bilim ve teknoloji alanında gelişmesinde en kritik rolü oynayan insan gücünün yetiştirilmesini desteklemektir. Bu kapsamda TÜBİTAK tarafından ilköğretim, ortaöğretim, üniversite lisans ve lisansüstü öğrencileri ile doktora sonrası düzeyde araştırma yapan araştırmacılara yönelik karşılıksız burs ve bilimsel destek programları yürütülmektedir. Bu programlar kapsamındaki desteklerin türleri, desteklenen kişi sayısı ve destek miktarları; ülkemizin ihtiyaçlarına paralel olarak her yıl sürekli artmaktadır.

Mevcut araştırma kapasitesinin nitelik ve nicelik yönünden artırılması amacıyla da 2214 Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı kapsamında ülkemizde doktora programlarına kayıtlı olanlar ile diğer araştırma kuruluşlarında çalışan doktora öğrencisi araştırmacıların, Türkiye’deki olanaklarla çözemedikleri araştırma sorunlarını yurt dışında bir araştırma ortamında çözmelerini sağlamak için bu araştırmacılara 12 aylık (azami) destek sağlanmaktadır.

Ayrıca, doktorasını tamamlamış araştırmacıların yurtdışında doktora sonrası araştırmalarını sürdürebilmeleri adına 2219 Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı kapsamında yine 12 aya kadar destek verilmektedir. Buna ilaveten, üniversitelerin yurt dışındaki üniversitelerle müşterek doktora programı geliştirmiş bölümlerindeki doktora öğrencilerine de 2214/B Yurt Dışı Müşterek Doktora Programı kapsamında en çok 24 ay süreyle burs verilmeye başlanmıştır.

Bunların yanı sıra, yurt dışında çalışmalarına devam etmekte olan Türk araştırmacıların Türkiye’ye dönmelerini teşvik etmek amacıyla uygulamaya konulan TÜBİTAK 2232 Yurda Dönüş Araştırma Burs Programı kapsamında 2012 yılında yapılan bir değişiklik ile, programın daha cazip hale gelebilmesi için araştırmacıların istihdam edilmesi durumunda burslarının kesilmesi kuralı değiştirilerek kısmi bursiyerlik uygulaması kaldırılmıştır. Böylece araştırmacıların istihdam edilmeleri durumunda bile bursları tam olarak ödenmeye devam edilmektedir. Ayrıca, doktoralı araştırmacıların yanı sıra lisans ve yüksek lisans mezunlarının da programdan yararlanması sağlanmıştır.

2014 yılında Program kapsamında hak kazandırma sistemi getirilmiş olup, programa başvuru yapabilmek için Türkiye’de Ar-Ge faaliyeti yürüten kurum/kuruluşlardan kabul alma şartı

kaldırılmış, araştırma destek miktarı 2014 yılından itibaren 30.000 TL'ye yükseltilmiş, araştırmacıların bilim ve teknoloji alanındaki katkılarını artırmak adına program kapsamında desteklenen araştırmacıların TÜBİTAK'ın diğer destek programlarına başvuru yapabilmesine imkân tanınmıştır.

Diğer taraftan, TÜBİTAK tarafından araştırmacı insan gücü yetiştirme programlarının yaygınlaştırılması adına aşağıda belirtilen programlar da yürütölmektedir:

Üniversite sanayi işbirliğinin desteklenmesi amacıyla 2209 Lisans Öğrencileri Yurt İçi/Yurt Dışı Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 2012 yılından itibaren sanayi odaklı projelere, diğer projelerden farklı olarak daha yüksek destek sağlanması kararlaştırılmıştır. 2013 yılından itibaren de lisans öğrencilerinin sanayi odaklı bitirme projeleri, yeni açılan 2241/A Lisans Öğrencileri Bitirme Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmiştir.

Ayrıca, üniversite öğrencilerimiz arasında 2238/B Üniversite Öğrencileri Girişimcilik ve Yenilikçilik Yarışması, 2242 Lisans Öğrencileri Yazılım Projeleri Yarışması gibi çeşitli yarışmalar da düzenlenmektedir.

Öte yandan, Türk öğrenci ve araştırmacılara yönelik burs programlarına ek olarak bilimsel etkileşimin gelişmesini desteklemek, uluslararası araştırma zincirini geliştirmek ve Türkiye'nin tanıtılmasına katkı sağlamak amaçlarıyla Türkiye'de eğitimlerine ya da araştırmalarına devam eden yabancı öлке vatandaşlarına yönelik burs ve destekler de verilmektedir.

Bu çerçevede, yüksek lisans ya da doktora eğitime Türkiye'de devam edecek üstün başarılı yabancı öлке vatandaşı öğrenciler TÜBİTAK 2215 Uluslararası Öğrenciler Lisansüstü Burs Programı, doktora sırası ve doktora sonrası araştırmacılar ise TÜBİTAK 2216 Uluslararası Öğrenciler İçin Araştırma Burs Programı kapsamında desteklenmektedir.

Yurt dışındaki üniversitelerde ve/veya araştırma kuruluşlarında çalışmakta olan kendi alanlarında seçkin bilim insanlarının/uzmanların Türkiye'ye getirilmesine olanak sağlamak amacıyla 2221-Konuk ve Akademik İzinli Bilim İnsanı Destekleme Programı kapsamında destek verilmektedir. Bu program kapsamında, 2013 yılından itibaren akademik izinli (sabbatical) bilim insanlarının da desteklenmesine başlanmıştır.

Nitelikli araştırmacıların dolaşımına yönelik olarak AB desteği ile TÜBİTAK 2236 Uluslararası Deneyimli Araştırmacı Dolaşım Destek Programı yürütölmektedir. Program, yurt dışındaki nitelikli araştırmacıların, öncelikli alanlar başta olmak üzere, Türkiye'ye uzun süreli araştırma yapmak üzere gelmelerini sağlamak ve bu araştırmacıların yurt içinde istihdamına yönelik imkânların sağlanması amacıyla uygulamaya koyulmuştur.